

**PREHLÍBENÝ DIALÓG**  
**MEDZI SLOVENSKOU REPUBLIKOU A SPOLKOVOU REPUBLIKOU NEMECKO**

**AKČNÝ PLÁN NA ROKY 2023 - 2025**

**1. Zahraničná a európska politika**

- Úzka výmena názorov na otázky zahraničnej a európskej politiky so zapojením vedeckej a občianskej spoločnosti v rámci Nemecko-slovenskej reflexnej skupiny.
- Konzultácie o otázkach zahraničnej a európskej politiky, bezpečnostnej politiky, rozvíjania efektívneho multilateralizmu, rozvojovej spolupráce a strategickej komunikácie.
- Úzka koordinácia v diskusiách o ďalšom postupe ohľadom návrhov Konferencie o budúcnosti Európy.
- Výmena názorov na tému právneho štátu s cieľom spoločne podporovať a posilňovať nástroje právneho štátu v EÚ.
- Podpora secondmentu diplomatov Ministerstva zahraničných vecí a európskych záležitostí Slovenskej republiky na Ministerstve zahraničných vecí Spolkovej republiky Nemecko v súlade s aktuálnymi možnosťami.

**2. Obrana**

- Pokračovanie obranno-politickej spolupráce, ktorá sa výrazne zintenzívnila po ruskom útoku na Ukrajinu, aj v rámci aktivít NATO na zvýšenie ostražitosť vrátane DE príspevku do Mnohonárodnej bojovej skupiny na Slovensku, dohôd o tzv. reťazovej výmene (Ringtausch) a vytvorenia servisného strediska pre Ukrajinskú techniku. Nepretržitý dialóg o spôsoboch ďalšieho rozvoja spolupráce na podporu Ukrajiny, napr. pri spoločnom výcviku v rámci EU MAM UKR (European Union Military Assistance Mission Ukraine) alebo pri formovaní podpory EPF (European Peace Facility) v prospech ozbrojených síl Ukrajiny.
- Zriadenie nemecko-slovenskej expertnej skupiny pre štyri hlavné oblasti: spôsobilosti (hlavne pokiaľ ide o Rámcovú koncepciu národov – Framework Nations Concept, spoluprácu pri zavádzaní/používaní tankov Leopard 2, European Sky Shield Initiative); misie a operácie, obstarávanie a nábor.
- Etablovanie spoločných cvičení realizovaných na princípe reciprocity.
- Pravidelné rozhovory na úrovni štábov / politicko-vojenské konzultácie.
- Pokračovanie a rozširovanie medzirezortnej koordinácie v oblasti hybridných hrozieb a kybernetickej obrany.
- Pokračovanie koordinácie v oblasti vojenského zdravotníckeho zabezpečenia.

**3. Životné prostredie, ochrana klímy a energetika**

**Životné prostredie**

- Bilaterálna spolupráca v rámci Európskej iniciatívy na ochranu životného prostredia (EURENI) a Programu poradenskej pomoci (BHP).
- Spolupráca na tému „veľké šelmy“, najmä s ohľadom na možnú výmenu expertov medzi Slovenskom a Nemeckom (najmä so zapojením spolkových krajín Bavorsko a Sasko).
- Výmena skúseností a príkladov dobrej praxe pri manažmente sérieovej lokality UNESCO „Staré bukové lesy a bukové pralesy Karpát a iných regiónov Európy“.
- Bilaterálna spolupráca v oblasti ochrany a obnovy ekologickej konektivity v rámci Európskej iniciatívy Green Belt (územie bývalej Železnej opony), minimalizácia negatívnych dopadov dopravnej infraštruktúry na biodiverzitu.

- Rozvoj spolupráce a výmena skúseností v oblasti ochrany, manažmentu a obnovy mokradí.
- Výmena skúseností v oblasti ekologických a sanačných projektov. Vzájomné informovanie o využití najnovších postupov ako sú umelá inteligencia a kvantové počítačové siete.
- Podpora transferu najnovších sanačných technológií.

#### Ochrana klímy

- Výmena názorov a spolupráca na rôznych úrovniach v oblasti ďalšieho rozvoja energetickej a klimateckej politiky EÚ a jej ambiciózneho implementácie (napr. „Fit for 55“, REPowerEU).
- Ochrana klímy, občianska spoločnosť: rozšírenie spolupráce v rámci Európskej iniciatívy na ochranu klímy (EUKI).
- Start-upy: preverenie možností spolupráce s inovátormi z oboch krajín s cieľom umožniť cezhraničnú spoluprácu medzi start-upmi a etablovanou ekonomikou.

#### Energetika:

- Výmena skúseností pri sektorovej integrácii, využívaní nízkouhlíkových a inovatívnych energetických technológií a zdrojov, vrátane vodíka;
- Podpora spolupráce v oblasti bezpečnosti dodávok plynu, otázky solidarity, možnosti využívania nemeckých LNG.
- Výmena skúseností o transfere a využití progresívnych technológií na priame využitie geotermálnej energie a skladovanie tepla v geologických štruktúrach. Výmena skúseností v oblasti ekonomických stimulov. Expertný dialóg.
- Príprava NECP a cezhraničná konzultácia.

#### **4. Ekonomické otázky**

- Pokračujúca výmena názorov na rámcové podmienky pre atraktívnu a stabilnú investičnú klímu so zapojením ekonomických zástupcov (AHK).
- Rozvoj a prehĺbenie ekonomickej spolupráce SARIO s GTAI (Germany Trade & Invest) a AHK na celonárodnej a lokálnej úrovni.

#### Konkurencieschopnosť:

- Spoločná podpora výskumnej spolupráce medzi inštitúciami, univerzitami a podnikateľskými subjektami nemeckého hospodárstva a v oblasti vodíkových technológií.
- Podpora spolupráce v oblasti priemyslu 4.0, digitalizácie a aplikovania najnovších technológií v automobilovom priemysle so zameraním na jeho transformáciu a s tým spojené nové technologické výzvy s cieľom znížiť emisie CO<sub>2</sub> (elektromobilita, alternatívne zdroje pohonu). Za týmto účelom iniciovanie prepojenia Európskych centier digitálnych inovácií (EDIHs) v Nemecku a na Slovensku.

#### **5. Doprava**

- Výmena názorov na vývoj dodávateľského reťazca vodíka za účelom dekarbonizácie priemyslu.
- Výmena názorov týkajúca sa vodíka a palivových článkov v automobilovom priemysle vrátane infraštruktúry pre tankovanie a dobíjanie.

#### **6. Zamestnanosť a sociálna súdržnosť**

- Prehĺbenie výmeny informácií o rozvoji a modernizácii trhu práce, s osobitným zameraním na nové formy práce, ich právnu reguláciu a integráciu zamestnancov v nových formách zárobkovej činnosti do systému sociálneho zabezpečenia.

- Bilaterálna spolupráca a výmena názorov na témy „cezhraničná spolupráca v kariérnom poradenstve“ a „pracovná migrácia“.
- Kľúčové oblasti:
  - Digitalizácia a jej vplyv na trh práce ("Práca 4.0").
  - Zabezpečenie kvalifikovaných pracovníkov a kvalifikácie pre digitálny svet práce.
  - Modernizácia vzdelávania pre moderný trh práce.
  - Nové formy práce a ich právna úprava (napr. platformová práca).
  - Dávky sociálneho zabezpečenia v modernom svete práce.
  - Bilaterálna spolupráca v rámci sietí EÚ EURES (European Employment Service) a Euroguidance, ponuky ďalšieho vzdelávania pre špecialistov na poradenstvo.

## **7. Poľnohospodárstvo**

- Včely: spoločný projekt monitorovania prostriedkov na ochranu rastlín v repke olejnej a analýza rôznych matric včiel za účasti Ústavu na ochranu včiel v Inštitúte Juliusa Kühna.
- Priamy predaj v poľnohospodárskych podnikoch: výmena informácií o právnych základoch a – ak je to možné – bilaterálny seminár (presné témy sa ešte musia určiť, napr. otázky hygieny alebo označovania potravín).

## **8. Digitalizácia**

- Spolupráca v oblasti digitálnej ekonomiky, dátovej ekonomiky a dátovej ekonómie, najmä pri uplatňovaní nariadení EÚ o dátovej ekonomike, cezhraničnej výmene dát (free data flow with trust), umelej inteligencii a štandardizácii.
- Spolupráca pri zriaďovaní a prepájaní dátových priestorov v rámci príslušných krajín a medzi krajinami.
- Spolupráca pri interoperabilite, štandardizácii a testovaní aplikácií umelej inteligencie.
- Spolupráca pri digitalizácii elektronických dokladov o preprave tovaru pomocou open source a blockchain aplikácií.
- Výmena názorov na legislatívne projekty EÚ zamerané na zvýšenie dostupnosti a využiteľnosti údajov, najmä v oblasti mobility (Data Act, MDMS).

## **9. Vzdelávanie a veda**

- Udržiavanie, posilňovanie a podľa možnosti aj rozširovanie existujúcej siete škôl v rámci iniciatívy „Školy - partneri pre budúcnosť“, ktorá zahŕňa o. i. 36 škôl riadených Centrálnym úradom pre zahraničné školy, ktoré ponúkajú Nemecký jazykový diplom (Deutsches Sprachdiplom) a dve školy pod dohľadom Goetheho inštitútu, na ktorých je možné získať jazykové certifikáty od Goetheho inštitútu.
- V rámci výzvy EUREKA-Dunaj bolo predložených osem žiadostí s nemeckou účasťou, ktoré sú v súčasnosti predmetom formálneho hodnotenia (termín na predloženie bol 30. júna). V štyroch z týchto ôsmich projektov je ako partner zapojené aj Slovensko. Cieľom výzvy je posilniť spoluprácu medzi vedou a priemyslom zintenzívnením multilaterálnej technologickej spolupráce s vybranými podunajskými krajinami - najmä z krajín EÚ 13 a západného Balkánu - a predstaviť im hlavné európske výskumné a inovačné programy.
- EUREKA/Eurostars: Slovensko je zapojené aj do ďalších výziev EUREKA. V súčasnosti sa realizujú dva európske sieťové projekty so slovenskou účasťou. EUREKA je sieť na podporu inovácií v Európe, v rámci ktorej sa podporuje európska spolupráca podnikov a vedeckých inštitúcií v oblasti trhovo orientovaného výskumu a inovácií. Patrí sem aj Eurostars, mechanizmus podpory, prostredníctvom ktorého sa nemecké MSP podporujú pri vývoji inovatívnych produktov v rámci dvoj- a viacstrannej projektovej spolupráce. V rámci

programu Eurostars sa v súčasnosti realizujú aj dva projekty so Slovenskom - ďalšie dva už boli úspešne ukončené.

- Bridge2ERA: V oznámení Bridge2ERA, ktoré sa v súčasnosti nachádza v procese posudzovania, je Slovensko zastúpené päťkrát ako partner. Cieľom oznámenia je podporiť inštitúcie zo strednej, východnej a juhovýchodnej Európy vytváraním sietí s partnermi z inovatívnych krajín pri prihlasovaní sa do európskych výskumných a inovačných programov, keďže doteraz v nich zaostávajú za európskymi inovačnými lídrami.
- Pokračovanie podpory talentov a vedeckých kariér: magisterské a výskumné štipendiá pre absolventov a mladých vedcov, vysokoškolských učiteľov a umelcov.
- Pokračovanie letných škôl Go East pre nemeckých študentov na Slovensku: V rámci iniciatívy „Go East“ podporuje DAAD (German Academic Exchange Service) študentov z Nemecka na študijných a výskumných pobytoch v krajinách strednej, juhovýchodnej a východnej Európy, ako aj na južnom Kaukaze a v Strednej Ázii. S cieľom vzbudiť záujem mladých akademikov podporuje DAAD nemeckých študentov, ktorí by sa chceli zúčastniť na letných a zimných školách. Tieto podujatia zamerané na ďalšie vzdelávanie v najrôznejších témach ponúkajú univerzity v regióne každoročne počas letných alebo zimných mesiacov.
- Pokračovanie podpory programu „Go-East letné školy“ pre zahraničné vysoké školy: slovenské vysoké školy môžu organizovať až trojtýždňové letné školy na rôzne odborné, krajinovedné a jazykové témy.
- Pokračovanie celosvetového lektorského programu šírenia a propagácie nemeckého jazyka a odborného vzdelávania na Slovensku.
- Pokračovanie nemecko-slovenského programu „PPP Slovensko (program na projektovú podporu osôb)“. Bilaterálny program na podporu výskumu, ktorý prebieha od roku 2001 medzi DAAD, Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu SR a Slovenskou akadémiou vied a ktorý podporuje spoločné výskumné zámery vo všetkých odboroch.
- Pokračovanie programu „Partnerstvá inštitútov germanistiky“: Podpora nových bilaterálnych a multilaterálnych partnerstiev a sietí v regióne.
- Pokračovanie programu „Univerzitné partnerstvá s krajinami východnej a juhovýchodnej Európy“: partnerstvá vo všetkých odboroch s cieľom posilnenia vedeckej spolupráce medzi Nemeckom a cieľovými krajinami, široká odborná spolupráca v oblasti výučby, výskumu, rozvoja a rozširovania odbornej a rovnako aj špeciálne na danú krajinu orientovanej expertízy.
- Pokračovanie programu „Študijné smery v nemeckom jazyku (DSG)“: Propagácia odborných študijných smerov v nemeckom jazyku na univerzitách v strednej, východnej a juhovýchodnej Európe, v krajinách južného Kaukazu a Strednej Ázie, ktoré absolventom okrem dobrého odborného vzdelania sprostredkujú aj dobré znalosti nemeckého jazyka a prispievajú k rozšíreniu ponuky vo výučbe na partnerských univerzitách podľa potrieb.
- Aktívna podpora zo strany národnej agentúry v rámci DAAD pri iniciovaní a zintenzívňovaní spoločnej spolupráce s EÚ v rámci financovania programu Erasmus: osobitná podpora mobility so strednou a východnou Európou prostredníctvom informačných aktivít, oslošovania cieľových skupín a poradenstva inštitúciám vysokoškolského vzdelávania.
- Oživenie aktivít existujúceho združenia absolventov DAAD a absolventov iných študijných pobytov v Nemecku žijúcich na Slovensku s cieľom realizácie spoločných zámerov.

## **10. Zdravotníctvo**

- Pokračovanie aktívnej spolupráce v oblastiach organizácie a financovania nemocníc.
- Pokračovanie výmeny skúseností v oblasti COVID 19.

- Výmena skúseností k téme implementácie HSPA-Framework (Health Systems Performance Assessment).

## 11. Kultúra

- Pokračovanie spolupráce s Inštitútom pre zahraničné kultúrne vzťahy v oblasti vysielania kultúrnych manažérov, kultúrnych asistentov a hosťujúcich štážistov na podporu kultúrnych projektov týkajúcich sa menšín.
- Pokračovanie projektu „Sieť menšín“, ktorý podporuje regionálny networking medzi príslušníkmi nemeckej menšiny prostredníctvom sociálnych médií v spolupráci s Inštitútom pre zahraničné kultúrne vzťahy.
- Pokračovanie opatrení na podporu odborných a jazykových kompetencií učiteľov nemčiny ako cudzieho jazyka, najmä v rámci štipendií v spolupráci s Goetheho inštitútom.
- Pokračovanie v podpore štyroch národnostných škôl na Slovensku v spolupráci s Goetheho inštitútom.
- Udržiavanie, posilňovanie a pokiaľ možno aj rozširovanie existujúcej siete škôl patriacich k iniciatíve „Školy: Partneri pre budúcnosť (PASCH)“ zameranej na podporu nemčiny ako cudzieho jazyka: 36 škôl, ktoré ponúkajú diplom z nemeckého jazyka (Deutsches Sprachdiplom), dve fit-školy podporované Goetheho inštitútom a tiež nemecká profilová škola v Poprade a nemecká škola (Deutsche Schule) v Bratislave ako medzinárodná škola stretávania.

## 12. Vnútro

### Migrácia:

- Spolupráca pri znižovaní nelegálnej migrácie a pri napredovaní v reforme spoločného európskeho azylového systému.
- Spolupráca pri výmene skúseností s digitalizáciou azylových procesov a s procesom integrácie osôb s udelenou medzinárodnou ochranou alebo bez perspektívy návratu.
- Spolupráca pri výmene skúseností z tzv. zisťovacích misií (fact finding missions) v krajinách pôvodu osôb uchádzajúcich sa o ochranu, prípadne realizácia spoločných fact finding missions.
- Pokračovanie v podpore opatrení nemeckej menšiny s cieľom posilniť vôľu zostať, ako aj upevniť a ďalej rozvíjať etnickú a kultúrnu identitu najmä prostredníctvom práce s jazykom a mládežou.

### Hybridné hrozby:

- Spolupráca v oblasti monitorovania, identifikovania a vyhodnocovania hybridných hrozieb.
- Výmena skúseností o zvyšovaní odolnosti verejnej správy a bezpečnostných inštitúcií voči hybridnému pôsobeniu.
- Výmena skúseností o tom, ako čeliť zahraničným vplyvom v informačnom priestore, najmä v sociálnych médiách.

V ..... 2023 v dvoch vyhotoveniach, každé vo slovenskom a nemeckom jazyku.

Za Slovenskú republiku:

Za Spolkovú republiku Nemecko:

**VERTIEFTER DIALOG**  
**ZWISCHEN DER SLOWAKISCHEN REPUBLIK UND DER BUNDESREPUBLIK DEUTSCHLAND**

**ABEITSPROGRAMM FÜR DIE JAHRE 2023 - 2025**

**1. Außen- und Europapolitik**

- Enger Austausch zu außen- und europapolitischen Themen unter Einbeziehung von Wissenschaft und Zivilgesellschaft im Rahmen der deutsch-slowakischen Reflexionsgruppe.
- Konsultationen zu außen- und europapolitischen Fragen, Sicherheitspolitik, Entwicklung eines wirksamen Multilateralismus, Entwicklungszusammenarbeit und strategische Kommunikation.
- Enge Abstimmung in den Diskussionen zum weiteren Vorgehen hinsichtlich der Vorschläge der Konferenz zur Zukunft Europas.
- Austausch zum Thema Rechtsstaatlichkeit mit dem Ziel, gemeinsam die Rechtsstaatlichkeitsinstrumente in der EU zu fördern und zu stärken.
- Unterstützung des Secondments der Diplomaten des Ministeriums für Auswärtige und Europäische Angelegenheiten der Slowakischen Republik im Auswärtigen Amt im Einklang mit den aktuellen Möglichkeiten.

**2. Verteidigung**

- Fortsetzung der nach dem russischen Angriff auf die Ukraine erheblich intensivierten verteidigungspolitischen Zusammenarbeit auch im Rahmen der NATO enhanced vigilance activity einschließlich des deutschen Beitrags zur Multinational Battle Group in der Slowakischen Republik, sowie der Vereinbarungen über einen Ringtausch und den Aufbau eines Instandsetzungshubs für ukrainische Ausrüstung. Kontinuierlicher Austausch zu Möglichkeiten, die Zusammenarbeit zur Unterstützung der Ukraine weiter auszubauen, z.B. im Rahmen gemeinsamer Ausbildung im Rahmen von EU MAM UKR (European Union Military Assistance Mission Ukraine) oder durch die Ausgestaltung der EPF-Unterstützung (European Peace Facility) zugunsten der UKR Streitkräfte.
- Einrichtung einer deutsch-slowakischen Sachverständigengruppe für vier Hauptbereiche: Fähigkeiten (vor allem innerhalb des Rahmenkonzepts - Framework Nations Concept); Zusammenarbeit bei der Einführung/Benutzung der Panzer Leopard 2, European Sky Shield Initiative; Missionen und Operationen; Beschaffungen sowie Rekrutierung.
- Ausbau gemeinsamer Übungen auf der Grundlage des Prinzips der Gegenseitigkeit
- Regelmäßige Stabsgespräche / politisch-militärische Konsultationen.
- Fortsetzung und Ausbau der interministeriellen Abstimmungen zu Hybriden Bedrohungen und Cyber Defence.
- Fortsetzung der Koordinierung im Bereich der militärmedizinischen Versorgung.

**3. Umwelt, Klimaschutz und Energie**

Umwelt

- Bilaterale Zusammenarbeit im Rahmen der Europäischen Umweltschutzinitiative (EURENI) und des Beratungshilfeprogrammes (BHP).
- Kooperation zum Thema „Große Beutegreifer“, insbesondere im Hinblick auf möglichen Expertenaustausch zwischen Slowakei und Deutschland (unter Einbeziehung insbesondere der Länder Bayern und Sachsen).

- Austausch von Erfahrungen und Beispielen erfolgreicher Praxis im Management der UNESCO-Serienlokalität „Alte Buchenwälder und Buchenurwälder der Karpaten und anderer Regionen Europas“.
- Bilaterale Zusammenarbeit im Bereich Schutz und Erneuerung der ökologischen Konnektivität im Rahmen der Europäischen Initiative Green Belt (Gebiet des ehemaligen „Eisernen Vorhangs“), Minimalisierung der negativen Auswirkungen der Verkehrsinfrastruktur auf die Biodiversität.
- Entwicklung der Zusammenarbeit und Erfahrungsaustausch im Bereich Schutz, Management und Erneuerung der Sümpfe/Nassgebiete.
- Erfahrungsaustausch im Bereich der ökologischen und Sanierungsprojekten. Gegenseitige Unterrichtung über die Nutzung der neuesten Verfahren wie Künstliche Intelligenz und Quantencomputernetze.
- Förderung des Transfers der neuesten Sanierungstechnologien.

#### Klimaschutz

- Austausch und Zusammenarbeit auf verschiedenen Ebenen im Bereich der Weiterentwicklung der EU Energie- und Klimapolitik und ihrer ambitionierten Umsetzung (z.B. „Fit for 55“, REPowerEU).
- Klimaschutz, Zivilgesellschaft: Ausbau der Kooperation im Rahmen der europäischen Klimaschutzinitiative (EUKI).
- Start-ups: Prüfung der Möglichkeiten für Zusammenarbeit mit Innovatoren beider Länder, um länderübergreifende Kooperationen zwischen Start-ups und etablierter Wirtschaft zu ermöglichen.

#### Energie

- Erfahrungsaustausch über die sektorale Integration, den Einsatz kohlenstoffarmer und innovativer Energietechnologien und -quellen, einschließlich Wasserstoff.
- Förderung der Zusammenarbeit in den Bereichen Gasversorgungssicherheit, Solidarität und Möglichkeiten der Nutzung von deutschem LNG.
- Austausch zu Transfer und Nutzung von fortschrittlichen Technologien zur direkten Nutzung der Geothermalenergie, Speicherung der Wärme in geologischen Strukturen. Erfahrungsaustausch im Bereich ökonomische Anreize. Expertenaustausch,
- NECP-Vorbereitung und grenzüberschreitende Konsultation.

#### **4. Wirtschaftliche Fragen**

- Fortgesetzter Austausch zu Rahmenbedingungen für ein attraktives und stabiles Investitionsklima unter Einbeziehung der Vertretungen der Wirtschaft (AHK).
- Entwicklung und Vertiefung der wirtschaftlichen Zusammenarbeit der SARIO mit GTAI (Germany Trade & Invest) und AHK auf nationaler und lokaler Ebene.

#### Wettbewerbsfähigkeit

- Gemeinsame Förderung der Forschungszusammenarbeit zwischen Institutionen, Hochschulen und Unternehmen der deutschen Wirtschaft und Wasserstofftechnologien.
- Förderung der Zusammenarbeit im Bereich Industrie 4.0, Digitalisierung und Anwendung von neuesten Technologien in der Automobilindustrie mit Fokus auf ihre Transformation und damit verbundene neue technologische Herausforderungen mit dem Ziel der Reduzierung der CO<sub>2</sub>-Emissionen (Elektromobilität, alternative Treibquellen). Zu diesem Zweck Anregung einer Vernetzung der Europäischen Zentren für digitale Innovationen (EDIHs) in Deutschland mit denen in der Slowakei.

## **5. Verkehr**

- Austausch hinsichtlich der Entwicklung einer Wasserstofflieferkette für die Dekarbonisierung der Industrie.
- Austausch hinsichtlich Wasserstoff und Brennstoffzellen in der Automobilindustrie einschließlich Tank- und Ladeinfrastruktur.

## **6. Beschäftigung und sozialer Zusammenhalt**

- Vertiefung des Austauschs über die Entwicklung und Modernisierung des Arbeitsmarktes, besonderer Schwerpunkt: neue Arbeitsformen, deren rechtliche Regulierung und Integration der Arbeitnehmer in neuen Erwerbsformen in das System der sozialen Sicherung.
- Bilaterale Kooperationen und Austausche zu den Themen „grenzüberschreitende Zusammenarbeit in der Berufsberatung“ sowie „Erwerbsmigration“.
- Schlüsselbereiche:
  - Digitalisierung und ihre Auswirkung auf den Arbeitsmarkt („Arbeiten 4.0“)
  - Fachkräftesicherung und Qualifizierung für digitale Arbeitswelt
  - Modernisierung der Ausbildung für modernen Arbeitsmarkt
  - Neue Arbeitsformen und ihre rechtliche Regelung (beispielsweise Plattformarbeit)
  - Sozialversicherungsleistungen in der modernen Arbeitswelt
  - Bilaterale Zusammenarbeit im Rahmen der EU-Netzwerke EURES (European Employment Service) und Euroguidance, sowie Weiterbildungsangebote von Beratungsfachkräften

## **7. Landwirtschaft**

- Bienen: gemeinsames Monitoring-Projekt zu Pflanzenschutzmitteln im Raps und Analyse verschiedener Bienenmatrices mit Beteiligung des Instituts für Bienenschutz im Julius-Kühn-Institut.
- Direktvermarktung bei Landwirtschaftsbetrieben: Austausch über die rechtlichen Grundlagen und – wenn möglich – bilaterales Seminar (genaue Themen müssen noch festgelegt werden, z.B. Hygienefragen oder Lebensmittelkennzeichnung).

## **8. Digitalisierung**

- Zusammenarbeit im Bereich digitale Wirtschaft, Datenwirtschaft und Datenökonomie, insbesondere bei der Anwendung der EU-Vorgaben zu Datenwirtschaft, grenzüberschreitendem Datenaustausch (free data flow with trust), KI und Standardisierung.
- Zusammenarbeit bei der Einrichtung und Vernetzung von Datenräumen innerhalb der jeweiligen Länder und zwischen den Ländern.
- Zusammenarbeit bei der Interoperabilität sowie Standardisierung und Prüfung von KI Anwendungen.
- Zusammenarbeit bei der Digitalisierung von elektronischen Frachtdokumenten mithilfe von open source und Blockchain-Anwendungen.
- Austausch zu EU-Rechtssetzungsvorhaben zur Steigerung der Verfügbarkeit und Nutzbarkeit von Daten, insb. im Mobilitätsbereich (Data Act, MDMS).

## 9. Bildung und Wissenschaft

- Aufrechterhaltung, Stärkung und bei Möglichkeit Ausbau des bestehenden Netzwerks von Schulen der Initiative „Schulen: Partner der Zukunft“, zu denen u.a. die 36 durch die Zentralstelle für das Auslandsschulwesen betreuten Schulen zählen, an denen das Deutsche Sprachdiplom angeboten wird, ebenso wie die beiden durch das Goethe-Institut betreuten Schulen, an denen Sprachzertifikate des Goethe-Instituts erworben werden können.
- Im Rahmen der EUREKA-Danube-Bekanntmachung wurden acht Anträge mit deutscher Beteiligung eingereicht und befinden sich derzeit in der formellen Prüfung (Einreichungsfrist war der 30.06.). Bei vier von diesen acht Projekten ist die Slowakei ebenfalls als Partner involviert. Die Bekanntmachung soll dazu dienen, die Kooperation zwischen Wissenschaft und Wirtschaft durch die Intensivierung der multilateralen Technologiekooperation mit ausgewählten Donauanrainerstaaten – vor allem aus den EU13-Ländern sowie dem Westbalkan – zu stärken und diese an die großen europäischen Forschungs- und Innovationsprogramme heranzuführen.
- EUREKA/Eurostars: Auch in anderen EUREKA-Calls ist die Slowakei beteiligt. Derzeit laufen zwei europäische Netzwerkprojekte mit slowakischer Beteiligung. Es handelt sich bei EUREKA um ein Netzwerk zur Innovationsförderung in Europa, in dem Unternehmen und wissenschaftliche Einrichtungen bei europäischen Kooperationen in marktnaher Forschung und Innovation unterstützt werden. Darunter fällt auch Eurostars, ein Fördermechanismus, durch den deutsche KMU bei der Entwicklung innovativer Produkte in bi- und multilateralen Projektkooperationen unterstützt werden. Im Rahmen von Eurostars gibt es derzeit ebenfalls zwei Projekte mit der Slowakei – zwei weitere wurden bereits erfolgreich abgeschlossen.
- Bridge2ERA: In der derzeit in der Begutachtung befindlichen Bridge2ERA-Bekanntmachung ist die Slowakei fünfmal als Partner vertreten. Die Bekanntmachung zielt darauf ab, Institutionen aus Mittelost- und Südosteuropa durch die Vernetzung mit Partnern aus innovationsstarken Ländern in der Antragstellung in europäischen Forschungs- und Innovationsprogrammen zu unterstützen, da sie in diesen bisher hinter den europäischen Innovationsführern zurückfallen.
- Fortsetzung der Förderung von Talenten und Wissenschaftskarrieren: Master- und Forschungsstipendien für Graduierte und Nachwuchswissenschaftler, Hochschullehrer und Kunstschaffende.
- Fortsetzung der Go-East-Sommerschulen für deutsche Studierende in der Slowakei: Innerhalb der Initiative „Go East“ fördert der DAAD (German Academic Exchange Service) Studierende aus Deutschland für Studien- und Forschungsaufenthalte in die Länder Mittel-, Südost- und Osteuropas sowie Südkaukasus und Zentralasien. Um bereits beim akademischen Nachwuchs das Interesse zu wecken, fördert der DAAD deutsche Studierende, die an Sommer- und Winterschulen teilnehmen möchten. Diese Fortbildungsveranstaltungen werden jedes Jahr während der Sommer- oder Wintermonate von Hochschulen der Region zu den verschiedensten Themen angeboten.
- Fortsetzung der Förderung des Programms „Go-East Sommerschulen“ für ausländische Hochschulen: Slowakische Hochschulen können bis zu dreiwöchige Sommerschulen ausrichten mit unterschiedlichen fachlichen, landeskundlichen und sprachlichen Schwerpunkten.
- Fortsetzung des weltweiten Lektorenprogramms zur Verbreitung und Förderung der deutschen Sprache sowie Fachausbildung in der Slowakei.
- Fortsetzung des deutsch-slowakischen Programms „PPP Slowakei (Programm zur projektbezogenen Personenförderungen)“: Bilaterales

Forschungsförderungsprogramm, das seit 2001 zwischen dem DAAD, dem Ministerium für Schulwesen, Wissenschaft, Forschung und Sport der Slowakischen Republik (MS SR) und der Slowakischen Akademie der Wissenschaften (SAW) gemeinsame Forschungsvorhaben in allen Disziplinen fördert.

- Fortsetzung des Programms „Germanistische Institutspartnerschaften“: Förderung neuer bi- und multilateraler Partnerschaften und Netzwerke in der Region.
- Fortsetzung des Programms „Hochschulpartnerschaften mit ost- und südosteuropäischen Ländern“: Partnerschaften in allen Disziplinen mit den Zielen der Stärkung der wissenschaftlichen Kooperation zwischen Deutschland und den Zielländern, fachlich breit angelegter Zusammenarbeit in Lehre und Forschung sowie dem Auf- und Ausbau fachlicher sowie länderspezifischer Expertise.
- Fortsetzung des Programms „Deutschsprachige Studiengänge (DSG)“: Förderung deutschsprachiger Fachstudiengänge an Hochschulen in Mittel-, Ost- und Südosteuropa sowie in den Ländern des Südkaukasus und Zentralasiens, die Absolventen neben einer guten Fachausbildung auch gute Deutschkenntnisse vermitteln und zu einem bedarfsgerechten Ausbau des Lehrangebotes an den Partnerhochschulen beitragen.
- Aktive Unterstützung seitens der Nationalen Agentur im DAAD zur Initiierung und Vertiefung gemeinsamer EU-Kooperationen im Rahmen der Erasmus Förderung: Besondere Unterstützung der Mobilität mit Mittel- und Osteuropa durch Informationsaktivitäten, Zielgruppenansprache und Beratung der Hochschulen.
- Belebung der Aktivitäten des bestehenden DAAD-Alumni-Vereins sowie anderer Deutschland-Alumni in der Slowakei für gemeinsame Vorhaben.

## **10. Gesundheit**

- Fortsetzung des regen Austauschs im Bereich Krankenhausorganisation und Krankenhausfinanzierung.
- Fortsetzung des Austauschs in Bereich COVID 19.
- Austausch zur Implementierung von HSPA-Framework (Health Systems Performance Assessment).

## **11. Kultur**

- Fortsetzung der Zusammenarbeit mit dem Institut für Auslandsbeziehungen im Bereich der Entsendungen von Kulturmanagern, Kulturassistent/-innen und Hospitant/-innen zur Unterstützung von Kulturprojekten mit Minderheitenbezug.
- Fortsetzung des Projektes „MinderheitenNetz“, das die regionale Vernetzung Angehöriger der deutschen Minderheit über die sozialen Medien fördert in Zusammenarbeit mit dem Institut für Auslandsbeziehungen.
- Fortsetzung der Maßnahmen der Förderung der fachlichen und sprachlichen Kompetenzen von Deutsch als Fremdsprache Lehrenden insbesondere im Rahmen von Stipendien in Zusammenarbeit mit dem Goethe Institut.
- Fortsetzung der Betreuung von vier Minderheitenschulen in der Slowakei in Zusammenarbeit mit dem Goethe Institut.
- Aufrechterhaltung, Stärkung und bei Möglichkeit Ausbau des bestehenden Netzwerks von Schulen der Initiative „Schulen: Partner der Zukunft (PASCH)“ zur Förderung von Deutsch als Fremdsprache: 36 Schulen, die das Deutsche Sprachdiplom anbieten, zwei durch das Goethe-Institut betreute Fit-Schulen sowie die Deutsch-Profil-Schule Poprad und die Deutsche Schule Bratislava als internationale Begegnungsschule.

## 12. Inneres

### Migration

- Zusammenarbeit bei der Minderung irregulärer Migration und beim Voranbringen der Reform des Gemeinsamen Europäischen Asylsystems.
- Zusammenarbeit im Erfahrungsaustausch über die Digitalisierung der Asylprozesse und über den Integrationsprozess von Menschen mit gewährtem internationalen Schutz oder ohne Rückkehrperspektive.
- Zusammenarbeit im Erfahrungsaustausch über die sog. fact finding missions in den Herkunftsländern von Schutzsuchenden, eventuell Durchführung von gemeinsamen fact finding missions.
- Fortsetzung der Förderung von Maßnahmen der deutschen Minderheit zur Stärkung des Bleibewillens sowie zur Festigung und Fortentwicklung der ethnokulturellen Identität durch insbesondere Sprach- und Jugendarbeit.

### Hybride Bedrohungen

- Zusammenarbeit im Bereich der Überwachung, Identifizierung und Auswertung hybrider Bedrohungen.
- Erfahrungsaustausch zur Erhöhung der Resilienz der öffentlichen Verwaltung und der Sicherheitsbehörden gegen hybride Einwirkungen.
- Erfahrungsaustausch zum Umgang mit ausländischer Einflussnahme im Informationsraum, insbesondere in den sozialen Medien.

Im ..... 2023 in zwei Exemplaren, jeweils in slowakischer und deutscher Sprache.

Für die Slowakische Republik:

Für die Bundesrepublik Deutschland: